

leidiniai labai svarbūs tautiniam tapatumui išsaugoti. Literatūroje pasitaiko nuomonių, kad Lietuvoje gryną tarmę yra išlaikę tik žemaičiai. Taip yra todėl, kad jie turi tvirtas istorines ir kultūrinės šaknis.

Susidomėjimas B.Stundžienės pranešimu buvo didelis. Tai patvirtino daug pateiktų klausimų, replikų. Diskusijoje dalyvavo A.Tekorius, kuršėniškis Juozas Baldauskas, apdovanojęs svečius naujausiu savo redaguojamo žurnalo „Mokslas ir gyvenimas“ numeriu, ir kiti. Žaismingas bu-

vo kalbininko prof. Prano Kniukštos pasisakymas. Pažėręs gražia žemaičių tarmę keletą anekdotų, kuriuose, aišku, teigiami, sumanūs personažai buvo tik žemaičiai, profesorius pašmaikštavo, kad tiems sūduviams, aukštaičiams ar dzūkams nėra ko „pūstis“, nes kai žemaičiai atsiims savo pinigus, jie liks „biedni“ ir pliki (turėta mintyse pinigų kupiūros: ant daugelio jų puikuojasi garsių žemaičių portretai).

Pabaigoje norėjęsi dar kartą paklausti – tai kas tas žemaitiškumas, koks tas žemaitis ir ką jį tarsi atsako patys žemaičiai? Žemaitija savita – taip, žemaičiai atkaklūs, tvirti, kieti. Bet... kiek daug gražių žodžių apie žemaičių dosnumą, švelnumą bei minkštą širdį galima aptikti garbingo žemaičio Simono Daukanto raštuose! Nereikia ieškoti ir taip toli. Žymus Nepriklausomos Lietuvos valstybės veikėjas Jonas Vileišis nekrologe, skirtame gryno žemaičio Stanislovo Narutavičiaus atminimui, rašė: „... Buvo iškalbingas ir jungęs savyje kokią ten nuo vokiečių paveldėtą užsispyrimo galią ir drauge rasit nuo **motinos pusės kokį ten žemaičių švelnumą, minkštumą**“ (mūsų paryškinta) (Žaltvykslė. – 1993, Nr. 11, P. 12).

Musono metu dėl akmenų ir purvo nuošliaužų keliauti Himalajuose pavojinga

Himalajų dienoraštis

Jonas
Rimantas STONIS,
Andrius REMEIKIS

VPU biosistematikos tyrimų grupės lauko darbai Indijoje

Globali klimato kaita ir didėjantis antropogeninis poveikis yra pavojingi ne tik biologinei įvairovei, gamtinei aplinkai, bet ir visuomenei bei tolesnei raidai. Todėl pastaraisiais metais įvairių šalių tyrinėtojai daug aktyviau suskato inventorizuoti Žemės biomas, o praėję metai buvo paskelbti tarptautiniais biologinės įvairovės metais. 2010 m. rugpjūčio mėnesį Vilniaus pedagoginio universiteto Gamtos mokslų fakulteto biosistematikos tyrimų grupė atliko ekspedicinius lauko darbus Indijoje (Himalajų kalnuose, Utarakando valstijoje). Ekspedicijoje dalyvavo: doktorantės Asta Navickaitė ir Agnė Šimkevičiūtė, projektą vykdytojas Andrius Remeikis, prof. dr. Virginijus Sruoga, doc. dr. Arūnas Diškus, prof. habil. dr. Jonas Rimantas Stonis. Lauko darbų metu buvo norima ne tik atrasti naujų, mokslui dar nežinomų rūšių, bet ir aptikti euronemoralinės (o tai yra – „mūsiškės“) faunos elementų Himalajų kalnuose.

Pabaiga, pradžia 2010 m. Nr. 11–12

Kodėl mūsų nesužavėjo šventasis Ganges

Štai jau kuris laikas gyvename Indijos provincijoje Rišikeše (*Rishikesh*), šalia šventojo Gango. Tačiau Ganges mūsų nežavi. Per musoną (liūčių sezono metu) drumstame upės vandenyje teliuškuoja įvairios šiukšlės. Vietinių religijų žmonės mirusiųsius ne laidoja, o degina. Lavono liekanas (ar šiek tiek „apkepusius“ kūnus) išmeta į Gangą. Tad Gango vandenyje galima aptikti ir žmonių kūno dalių. Lavonų liekanas pa-

mėgo vietinės žuvis – iki neregėto dydžio nusipenėję šamai.

Musono metu džiunglėse tigrinių uodų (*Aedes albopictus*) tiek daug, kad nebepadedą ir mūsų atsivežti specialiai atogrąžoms skirti repelentai. Kasmet Indijoje nuo infekcinių ligų miršta apie 1,3 mln. gyventojų, o nuo uodų platinamos maliarijos – apie 200 tūkst. žmonių.

Stebina drugių machaonų gausa ir įvairovė. Be skraidančių suaugėlių, čia galima aptikti ir daugybę jų vikšrų, kurių pirmųjų ūgių individai imituoja paukščio ekskrementus. Iš pirmo žvilgsnio net nepastebėsi. Tačiau mus „egzotai“ mažai domina. Mūsų ieškomi vikšrai yra tik 1–

3 mm ir gyvena viduje augalų lapų, darydami uždaras išgraužas (minas). Beieškodami minuojančių vikšrų dieną nueiname daugybę kilometrų. Kartais kalnų tarpekliuose galima išgirsti elnių riauvojimą. Pasirodo, mūsų bendražygis Andrius puikiai sugeba mėgdžioti įvairių gyvūnų garsus, o ypač jam sekasi imituoti rujojančius elnių patinus. Tad nebesuprasi, kur čia žvėrys, kur savi. Be to, kolega Andrius nuolatos nešiojasi ant kaklo pasikabinęs švilpuką su termometru ir kompasu. Pasaulio pusės mums susipainiojo visiškai. Profe-

me, nes taip sunaikinami dirvos kirminėliai. Jie net vaikšto prisidengę burnas audklu, kad netyčia neprarytų kokio vabalėlio ar uodelio. Vienam iš mūsų bendra-

Himalajinė vėžliablakė (*Scutelleridae*)

Neįprastai margas drugių baltukų (*Pieridae*) atstovas

J.R.STONIS, V.SRUOGOS ir A.ŠIMKEVIČIŪTĖS nuotraukos

sorius Virginijus protingai pataria išsiskirstyti grupėmis – taip mūsų darbas bus efektyvesnis, o gal ir saugesnis.

Blogiausia, kad vietinės religijos kitaip supranta pasaulį. Šio krašto gyventojai įsitikinę, kad mūsų tiriami vabzdžiai – tai sielos, o mes esame tų sielų žudikai ir baisiausi nedorėliai. Šiuose kraštuose gyvena beveik vieni vegetarai. O štai, pavyzdžiui, pagal džainistų sampratą negalima valgyti net daržovių, kurios auga po žė-

Himalajinė auslinda žmogui nėra pavojinga („mūsiškės“ auslindos į ausį gali įlįsti tik nebent per klaidą, o himalajinė net netilptu)

žgių bevaikštant ekskrementais apderta gatve į burną įskrido musė. Tad teko skubiai spjautytis ir dezinfekuotis. Bet ne todėl, kad mūsų džainistinės pažiūros, o dėl kitų priežasčių...

Mūsų kolegos tapo tikrais akrobatais

Dabar naktys Rišikeše itin šiltos (apie +32°C). Jeigu tik liūtys nepagadina mūsų planų, kas naktį visa komanda susiruošia į naktinę „medžioklę“. Kai kas įrengia šviesines vabzdžių gaudyklės miške. O štai kolega Andrius laksto apie namelį su mūsų atsivežta lempa. Kai jokių mums reikalingų vabzdžių į lempą privilioti nepasiseka, Andrius sumano lipti ant tokio aukšto ištrupėjusio cementinio stogelio, kad būtų arčiau miško. Vadovą Stonį vos neištinka infarktas. Šitai galima ir galvą nusiųkti (o mūsų norimų mikrodrugių vis vien neatskrenda). Profesorius Stonis pasakoja, kad ir jo kolegos rusų mokslininkai stebėjosi, jog niekas neskrenda į šviesą, nors buvo įsitaisę tankiausiose Vietna-

mo džiunglėse. Vaikštomė aplink namelį ir apžiūrinėjame čia įmontuotas dideles stacionarias dienos šviesos lempas. Ar tik nebus taip, kad su jomis turime daugiau galimybių kažko pasiekti. Pirmasis naujuoju metodu pasinaudoja kolega Andrius. Tačiau netrukus, kai prisijungia visi bendražygiai, prie didžiųjų namelio lempų nebelieka vietos. Gaudytojų daugiau negu laikmikiu. Doktorantė Agnė susistumia kelias plastmasines kėdes ir, užsilipusi ant jų ataramų, stiebiasi už visus aukščiausius. Naktinė žūklė iš pirmo žvilgsnio be galo uždegantis reikalas. Tačiau iš tiesų žiopsoti valandomis į spiginančią lempą pasilipus ant kėdės atlošo – panašiau į cirką be pinigų. Agnė prašo prirėmus palaikyti jos kėdę, nes ką tik katapultavo iš savo aukštumų ant cementinių grindų. Kolega Andrius (ne-

Profesorius Virginijus įrengė naktinę gaudyklę ir tikisi pamatyti mažiausių Žemėje mikrodrugių

Makakos rezuso
jauniklis

Jeigu tik randa pravirą langą arba neužsklęstas duris, makakos tarsi kokios plėšikės veržiasi į patalpas

būtų individualistas) išranda naujų būdų: už kampo susiranda kita, kad ir mažesnę, bet savo („nuosavą“) lempą. Tačiau, kad galėtų ją pasiekti, nebeužtenka kėdės. Tėka lipiti ant cementinių laiptinės kolonų, viena ranka laikytis lubų, o kita sugebėti pasišviesti prožektoriumi ir tuo pat metu gaudyti miniatiūrinius (2 mm) drugius. Iš šono vaizdas neįprastas: suaugę žmonės susižiebę šviesas ir užsilipę kas ant kolonos, kas ant kėdžių atlošų. Tačiau pastangos atsiperka. Andrius vėl atleikia su mažyčiu baltuoju gaubtagalviu stikliniame mėgin-

tuvėlyje. Ar tik nebus kokia nauja rūšis? Ne taip seniai prof. J.R.Stonio ir G.S.Robinsono monografijoje buvo paskelbta Pietryčių Azijos baltųjų gaubtagalvių taksonominė apžvalga. Visos šiuo metu ži-

Mūsų ieškomi vikšrai yra tik 1–3 mm ir gyvena viduje augalų lapų, darydami uždaras išgraužas (minas)

nomos rūšys toje monografijoje jau aprašytos. Tačiau ten taip pat nurodoma, kad dauguma Indijos Opostegidae faunos dar iki šiol neišaiškinta. Andriaus laimikis savotiškai skatina ir kolegas. Tad viską metę visi nugarma prie Andriaus „nuosavosios“

lempos. Naktinė gaudyklė įsisuka dideliu tempu. Agnė rodo savo pagautą nepaprasto grožio ir mokslinio įdomumo gaubtagalvį. Į šviesą taip pat atskrenda didelių vabalų ar įspūdingesnių drugių, kartais milžiniškų žiogų arba kitų egzotinių vabzdžių. Atrojoja ir didžiulių šimtakojų. Tačiau didžiausi mūsų numylėtiniai – gekonai. Šitie driežai naktį išlenda iš įvairiausių pakampių ir kartu su mumis prie lempų tyko grobio. Jie nėra visai nebaikštūs – jeigu priartėji prie jų su fotoaparatu, iškart sprunka. Tačiau, kai tik pasidaro ramiau, ant namo sienos galima pamatyti iš karto visą jų „šeimyną“.

Žmonių ir beždžionių karas

Beždžionės rezusai arba makakos (*Macaca mulatta*) yra plačiai paplitusios visoje Indijoje ir aplinkinėse teritorijose. Jos gyvena bandomis, kurias sudaro vidutiniškai 20, o kartais iki 180 individų. Patelių paprastai būna 4 kartus daugiau negu patinų. Bandoje vyrauja matriarchatas.

Tikra bėda, kad makakos „nusprendė“ persikelti iš miškų į kaimus, miestelius ir netgi didmiesčius. Jau pusė visų Indijos makakų gyvena „kartu“ su žmogumi.

Makakos rezusai – vienos įkyriausių ir agresyviausių beždžionių. Vietiniai žmonės tradiciškai „gerbė“ makakas, laikė jas šventomis. Tačiau pastaruoju metu dėl makakų įžūlumo ir agresyvumo tarp žmonių

ir beždžionių vyksta tikras karas. Ne kartą stebėjome, kaip suaugusieji nuo pat mažens moko vaikus akmenimis apmėtyti makakas. Patys matėme, kaip makakos įsiverždavo į patalpas, kur miegodavo arba žaisdavo vaikai. Makakos jaučia, kad

◀ vaikai yra silpnėsi, negali apsiginti. Buvo net rašoma apie kraupius atsitikimus, kai makakos išsinešdavo arba sukramtydavo be priežiūros paliktus naujagimius. Ne kartą matėme, kaip jauniems moksleiviams, grįžtantiems iš mokyklos, kelią pastodavo agresyviai nusiteikusių makakų būrys.

Apie mūsų „kovas“ su makakomis, taip pat kitomis didelėmis beždžionėmis

skaičiuojama daugybė indinių dėlių (*Hemadipsa sylvestris*) tyko savo aukos ant šlapių medžių bei krūmų lapų arba žolėse. Nepajusi, kaip jos užkrenta už apykaklės ar palenda po kojineis ir siurbia kraują (apie tai plačiau skaitykite žurnalo 2010 m. 11–12 numeryje).

Bakterijos, virusai ar net parazitai gali išgyventi dėlės žarnyne kelis mėnesius ir

Akmeninė agama (*Laudakia himalayana*) – gana dažnas Himalajų driežas (kūno ilgis – apie 23 cm)

(pilkaisiais langūrais) rašėme praėjusiam žurnalo numeryje.

O štai CNN neseniai paskelbė mokslininkų pastebėjimus – beždžionių patinai „moka“ už pasimylėjimą kasydami patelas. Vietovėse, kur patinų mažai, „kaina“ siekia tik 8 min. kasyimo, o ten, kur patinų daugiau, kaina – dviguba. Makakų patelės taip pat laukia eilėje, norėdamos pakasyti kitą beždžionę, kad gautų palaikyti jos naujagimį. Taigi net džungles valdo pasiūla ir paklausa, panašiai kaip ir kapitalo rinkose. Beždžionių banda, pasirodo, turi paslaugų vertės pojūtį.

Ko reikėtų pasisaugoti vaikstant po drėgną mišką

Himalajuose saugokitės indinės dilgėlės (*Girardinia diversifolia*). Jų nuodai tokie stiprūs, kad dažnai šios dilgėlės Himalajuose naudojamos kaip gyvosios tvoros gyvuliams aptverti. Vietine kalba indinė dilgėlė dar vadinama „bichchho“. Tai reiškia „skorpioną“. Iš tikrųjų, stipriai nusidilginus šiomis dilgėlėmis, skausmas toks lyg bitei arba skorpionui įgėlus. Kartais prireikia medicininės pagalbos. Vadovas Stonis, o vėliau ir kai kurie kiti kolegos jau neįtaria išsidilgino, tad dabar kankinasi.

Jeigu atvyksite į Himalajus per musoną, galite aplipti ir dėlėmis. Daugiausiai žmonės dėlės žino kaip gėlujų vandenių gyventojas. Kalnuose per musoną nesu-

todėl gali būti perduodami kitam žmogui (taip pat ŽIV ir hepatitas B).

Prisitvirtinusią dėlę reikėtų šalinti nagais ar koku plokščiu daiktu. Anksčiau siūlydavome ant dėlės užbarstyti druskos arba užpilti alkoholio, acto, repelento vabzdžiams arba pakaitinti dėlę žiebtuvėliu. Visais šiais atvejais dėlės atsiskiria labai greitai, tačiau jos išvemiam savo skrandžio turinį į žmogaus žaizdą. Taigi tai didina infekcijos riziką. Maždaug per 20 min. kraujo prisiurbusi dėlė nukrenta pati (bet žaizdelę reikia dezinfekuoti).

Vaikstant miško sąžalynais reikia būti atidžiam. Kartais paprasčiausia smulkmena gali pagadinti reikalus. Profesorius Stonis užlipo ant tokiomis baisiais spygliais apaugusios šakos, kad aštrus storas spyglys sulindo per guminį batą tiesiai į koją.

Beldžiamės į Surkandos Devio šventyklą

Daktaras Arūnas kažkodėl tiki, kad šventos vietos jam padeda. Tikėdamiesi gamtos įdomybių ir naujų mokslui rūšių, atsitrenkiame į Surkandos Devio šventyklą, kuri yra ant aukščiausio visose apylinkėse kalno. Šventyklose batus reikia nusiauti. Tačiau Surkanda Devyje dabar vyksta rekonstrukcija, todėl braidome ba-

Norint aptikti miniatiūrinius naktinius drugius, reikia lipti ant cementinių laiptinės kolonų, viena ranka laikytis lubų, o kita – pasišviesti prožektoriumi

somis po purvą. Kolegos priaukoja Indijos dievams daug rupijų, gauna po ryškia raudoną dėmę ant kaktos. Ir iš tikrųjų, prie Surkandos Devio šventyklos kolegos surenka tikrai daug ir įdomios medžiagos (įvairiausių vikšrų). Kaip sako daktaras Arūnas, ar nebus ši vietovė viena rezultatyviausių. Šiuo metu doktorantė Asta ir jos vadovas Arūnas paėję už krūmų (kad nematytų vietiniai šventikai) spiritu trinasi kaktas, bet tos raudonos dėmės sunkiai nusivalo.

Dėl purvo ir akmenų nuošliaužų darosi pavojinga

Drėgname stačių šlaitų grunte rieduliai nebeišsilaiko. Tad vienas kamuolio dydžio akmuo iš didelio aukščio tėsškiasi prieš pat mūsų mašiną. Vairuotojas vos spėja sustabdy-

Žiebus žiburius iš visų pakampių išlenda naktiniai driežai gekonai (*Hemidactylus sp.*)

ti. Jeigu mūsų mašina būtų važiuojusi nors keliomis sekundėmis greičiau, šis akmuo per mašinos brezentą būtų pataikęs tiesiai į tą vietą, kur sėdi profesorius Stonis.

Beveik visada autobusai ir mašinos perpildyti. Keleiviai važiuoja susėdę vienas kitam ant kelių, o dar daugybė – ant stogo. Šiuo metu kaip tik važiuojame iš Surkandos Devio tokiu pakužusiu džipu. Nors, at-

rodytų, sumokėjome pakankamai, vairuotojas į mašiną prisidodina neįtikėtiną skaičių žmonių – 19 (įskaitant mus ir tuos 5, kurie ant džipo stogo, ir tuos, kurių tarpkojyje atsidadė pavarų perjungimo svertis). Pakeliui vairuotojas įsigudrina papildomai prisimti dar ir visokio bagažo. Taip pat bulvių, kurias pasidėjo po pedalais. Leidžiamės žemyn iš kalnų su vėjeliu. Jei bent viena bulvė pariedėtų po stabdžio pedalu, lėktume į prarają kartu su visomis bulvėmis (ir visomis pakelės užtvaramis bei indiškėmis girliandomis). Tikrai jau nieks mūsų nebesustabdytų. Tačiau to neatsitinka. Mūsų vairuotoją užšnekina keleiviai, tad tas nebežiūri į kelią ir kalnų posūkyje vos nenumušą priešais atlėkusio motociklininko. Vos

Mažiesiems gaubtagalviams (*Nepticulidae*) priklausanti mina vietinės jonažolės lape. Ši minuojančių vabzdžių rūšis (*Fomoria festivitatīs*) pirmą kartą buvo aprašyta tik 2009 m., tačiau iki šiol nebuvo aptikta Indijoje

vos išvinguriuojame (tik va, nematome, kur pradingo tas motociklininkas, ar nebus nulėkęs tiesiai į prarają). Bet niekam, išskyrus mus, tai nerūpi.

Mūsų sveikatos bėdos jau pradeda kelti nerimą

Dr. Arūnui prasidėjo ūmus abiejų akių uždegimas. Doktorantė Agnė mums rodo savo rankas. Ant pačių dailiausių vietų įsiveisė kažkoks puvinys. Vadovas Stonis iš karto pagalvoja, ar nebus čia sunkiai pagydoma leišmaniozė. O štai kolega Andrius žvalus ir viskuo patenkintas. Jis dar nežino, kad aptiks gyvų „kirmėlių“ savo nosyje. Nosies paviršiuje matyti kažkokie keisti patamsėjimai, kurie tai paryškėja, tai pradingsta.

Nosis aki-
vaizdžiai patinusi, darosi sunku net kvėpuoti. Be to, nosies audinius peršti. Tad kolega Andrius nebesitraukia nuo veidrodžio, apžiūrinėja patinimus. O varge!.. Iš vienos dėmės (o paskiau ir iš kitos) Andrius išspaudė pusės centimetro dydžio „kirmėles“. Liko „kirmėlių“ išgraužti urvai. Tiksliau, turbūt ne kirmėlių, o mūsų lervų. Tačiau kolega Andrius pasišlykštėjęs iš karto jas sutraiskė, tad dabar jau niekas tiksliai to nebenustatys.

Žurnalo leidimą remia

SPAUDOS, RADIO
IR TELEVIZIJOS
RĖMIMO FONDAS

Remia istorijos, gamtos mokslų
ir kultūros tematikos publikacijas

Lietuvos energetikos institutas,
Vilniaus universitetas,
Lietuvos mokslo istorikų
draugija, Lietuvos kultūros
tyrimų institutas, Lietuvos
gamtos draugija, VGTU

Vyriausiasis redaktorius JUOZAS BALDAUSKAS

Redakcijos kolegija
VALDAS ADAMKUS
JUOZAS BANIONIS
EDMUNDAS ČAPAS
ALGIRDAS GAIŽUTIS
JONAS GRIGAS
SAULIUS GULBINSKAS
PAULIUS JURKUS
LIBERTAS KLIMKA
JUOZAS ALGIMANTAS
KRIKŠTOPAITIS
JONAS KUBILIUS
KĘSTUTIS MAKARIŪNAS
VYTAUTAS MERKYS
GUIDO MICHELINI
STASYS VAITEKŪNAS
JURGIS VILEMAS
ALEKSANDRAS VITKUS

Redakcijos darbuotojai

Redaktorė
ELENA MICKEVIČIENĖ
Meninis redaktorius
VILIUS JAUNIŠKIS
Konsultantė
SAULĖ MARKELYTĖ
Rinkėja
VIOLETA SADAUSKIENĖ

REDAKCIJOS ADRESAS

Antakalnio g. 36, LT-10305
Vilnius

TELEFONAI

Vyr. redaktoriaus 2 34 15 72
Redaktorių 2 34 41 00
Elektroninis paštas
mgredakcija@post.skynet.lt

Pasirašyta spaudai 2011-01-14
SL Nr. 310. Formatas 60x90 1/8
Popierius ofsetinis
Kaina 4,5 Lt

Spausdino AB „Spauda“
Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius
www.spauda.com

SCIENCE AND LIFE

Science popular and
historical monthly.
Editor-in Chief J. Baldauskas

„Mokslas ir gyvenimas“,
Antakalnio st. 36,
LT-10305, Vilnius, Lithuania.

© „Mokslas ir gyvenimas“, 2011

Interneto svetainė
<http://ausis.gf.vu.lt/mg/>

Mokslo populiarinimo ir mokslo istorijos mėnesinis žurnalas

MOKSLAS ir GYVENIMAS

Eina nuo 1957 m. 2011 m. Nr. 1 (627) sausis

Turinys

E. JUČIŪTĖ	Tramdantis vėją	2	
V. TAMOŠIŪNAS	Biologijos mokslų įvairovė ir naujos kryptys Lietuvoje	4	
V. MILKUS	Tamsioji visatos pusė	8	
B. LIAUŠKIENĖ	„Santaros“ žurnalas jau turi kitakalbę sesę	10	
D. MIKALAIUSKAITĖ, P. ŽEBRAUSKAS	Ar yra senatvės liga?	11	
P. G. ADLYS	Gyventojų surašymas: ar taps visuotinis?	12	
V. PAULAIŠKIS, A. RAČIS	Lietuviškosios enciklopedijos idėjai – 100 metų	14	
J. ELEKŠIS	Tarptautinė hirudologų konferencija Vilniuje	16	
A. STANKEVIČIENĖ, V. SNIEŠKIENĖ	Fitopatologijos mokslo raida Kauno botanikos sode	18	
E. BACEVIČIUS, R. UZNYTĖ, S. ŠULČIUS	Hidroekologų konferencija tampa Klaipėdos universiteto kokybės ženklu	20	
D. MEILUTYTĖ-BARAUSKIENĖ, V. LEKAVIČIUS,	D. JAKIMAVIČIUS	Lietuvos energetikos institute – „Tyrėjų naktis“	22
G. KAZIMIERĖNAS	Tapybos ciklas „Juodieji gobelenai“	24	
V. PAUKŠTELYTĖ	Nuotrupos apie Kazimierą Zalensą	26	
R. LAUŽIKAS	Historius – lituanistinių mokslinių tyrimų ir paveldo infrastruktūrų tinklas	27	
R. BATŪRA	Žalgirio 600-osios metinės Čikagoje ir lietuviybės puoselėjimas	28	
Romualdai Grigui	– 75	30	
Ž. SLAUSKIS	Kodėl kvailiabeį nėra galo, o mokslas toks ribotas?	30	
J. NORKEVIČIUS	„Septynios kalvos“ seka Telšių istoriją	32	
A. KUSTA, A. MOTUZAS	Iškili Lietuvos mokslų akademijos akademikė	34	
E. TARNASTAUSKIENĖ	Po Vilniaus žemaičių kultūros draugijos dangum	36	
J. R. STONIS, A. REMEIKIS	Himalajų dienoraštis	39	